

et levavi manum meam pro eis, dicens :
 Ego Dominus Deus vester :
 In die illa levavi manum meam pro eis,
 ut educerem eos de terra Ægypti in terram,
 quam provideram eis, fluentem lacte et melle :
 quæ est egregia inter omnes terras.
 Et dixi ad eos :
 Unusquisque offensiones oculorum suorum abjiciat,
 et in idolis Ægypti nolite pollui :
 Ego Dominus Deus vester.
 Et irritaverunt me,
 nolueruntque me audire,
 unusquisque abominaciones oculorum suorum non projecit,
 nec idola Ægypti reliquerunt :
 Et dixi, ut effunderem indignationem meam super eos, et implerem iram meam in eis, in medio terre Ægypti.
 Et feci propter nomen meum, ut non violaretur coram gentibus, in quarum medio erant, et inter quas apparui eis, ut educerem eos de terra Ægypti.
 Ejeci ergo eos de terra Ægypti, et eduxi in desertum.
 Et dedi eis præcepta mea, et judicia mea ostendi eis, quæ faciat homo, et vivat in eis, insuper et sabbata mea dedi eis, ut esset signum inter me et eos : et scirent quia ego Dominus sanctificans eos.
 Et irritaverunt me domus Israel in deserto, in præceptis meis non ambulaverunt, et judicia mea projecerunt, quæ faciens homo vivet in eis : et sabbata mea violaverunt vehementer :
 Dixi ergo, ut effunderem furorem meum super eos in deserto, et consumerem eos :
 Et feci propter nomen meum, ne violaretur coram gentibus, de quibus ejeci eos in conspectu earum.
 Ego igitur levavi manum meam super eos in deserto, ne inducerem [Al. educerem] eos in terram, quam dedi eis, fluentem lacte et melle, præcipuum terrarum omnium :
 Quia judicia mea projecerunt, et in præceptis meis non ambulaverunt, et sabbata mea violaverunt :
 post idola enim cor eorum gradiebatur.

Et pepercit oculus meus super eos, ut interficerem eos, nec consumpsi eos in deserto.
 Dixi autem ad filios eorum in solitudine :
 In præceptis patrum vestrorum nolite incedere,
 nec judicia eorum custodiatis, nec in idolis eorum polluamini.
 Ego Dominus Deus vester :
 in præceptis meis ambulate, judicia mea custodite et facite ea ;
 Et sabbata mea sanctificate, ut sit signum inter me et vos, et sciatis [Al. sciatur] quia ego sum Dominus Deus vester.
 Et exacerbaverunt me filii, in præceptis meis non ambulaverunt, et judicia mea non custodierunt ut facerent ea :
 quæ cum fecerit homo, vivet in eis :
 et sabbata mea violaverunt :
 Et comminatus sum ut effunderem furorem meum super eos, et implerem iram meam in eis in deserto.
 Averti autem manum meam, et feci propter nomen meum, ut non violaretur coram gentibus, de quibus ejeci eos in oculis earum.
 Iterum levavi manum meam in eos in solitudine, ut dispergerem illos in nationes, et ventilarem in terras :
 Eo quod judicia mea non fecissent, et præcepta mea reprobassent, et sabbata mea violassent, et post idola patrum suorum fuissent oculi eorum.
 Ego et ego dedi eis præcepta non bona, et judicia in quibus non vivunt.
 Et pollui eos in muneribus suis, cum offerrent omne quod aperit vulvam, propter delicta sua :
 et scient quia ego Dominus.
 Quamobrem loquere ad domum Israel, filii hominis, et dices ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Adhuc et in hoc blasphemaverunt me patres vestri, cum sprevisset me contemntes :
 Et induxissem eos in terram, super quam levavi manum meam, ut Jarem illam eis.
 Viderunt omnem collem excelsum, et omne lignum nemorosum,

et immolaverunt ibi victimas suas, et dederunt ibi irrationem oblationis suæ, et posuerunt ibi odorem suavitatis suæ, et libaverunt [Al. add. ibi] libationes suas.
 Et dixi ad eos :
 Quid est excelsum, ad quos vos ingredimini ?
 Et vocatum est nomen ejus : Excelsum, usque ad hanc diem.
 Propterea dico ad domum Israel :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Certe [Al. tac. certe] in via patrum vestrorum vos polluimini, et post offendicula eorum vos fornicamini ;
 Et in oblationibus donorum vestrorum, cum transducitis filios vestros per ignem, vos polluimini in omnibus idolis vestris usque hodie :
 Et ego respondebo vobis, domus Israel ?
 Vivo ego, Dominus Deus, quia non respondebo vobis,
 Neque cogitatio mentis vestræ fiet, dicentium :
 Erimus sicut gentes, et sicut cognationes terræ, ut colamus ligna et lapides.
 Vivo ego, dicit Dominus Deus, quoniam in manu forti, et brachio extento, et in furore effuso regnabo super vos.
 Et educam vos de populis :
 et congregabo vos de terris, in quibus dispersi estis : in manu valida, et in brachio extento, et in furore effuso regnabo super vos.
 Et adducam vos in desertum populorum, et judicabo vobiscum ibi facie ad faciem.
 Sicut iudicio contendit adversum patres vestros in deserto terre Ægypti, sic judicabo vos, dicit Dominus Deus.
 Et subjeciam vos scepro meo, et inducam vos in vinculis foderis.
 Et eligam de vobis transgressores et impios, et de terra incolatus eorum educam eos, et terram Israel non ingredientur :
 et sciatis quia ego Dominus.
 Et vos, domus Israel,
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Singuli post idola vestra ambulate, et servite eis.
 Quod si et in hoc non audieritis me, et nomen meum sanctum pollueritis ultra in muneribus vestris, et in idolis vestris :
 In monte sancto meo, in monte excelso Israel, et ait Dominus Deus,
 ibi serviet mihi omnis domus Israel ;
 Omnes, inquam, in terra, in qua placebunt mihi,

et ibi quarum primitias vestras, et initium decimarum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris.
 In odorem suavitatis suscipiam vos, cum eduxero vos de populis, et congregavero vos de terris in quas dispersi estis, et sanctificabor in vobis in oculis nationum.
 Et sciatis quia ego Dominus, cum induxero vos ad terram Israel, in terram pro qua levavi manum meam, ut darem eam patribus vestris.
 Et recordabimini ibi viarum vestrarum, et omnium scelerum vestrorum, quibus polluti estis in eis :
 et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris, quas fecistis.
 Et sciatis quia ego Dominus, cum benefecero vobis propter nomen meum, et non secundum vias vestras malas, neque secundum scelera vestra pessima, domus Israel, ait Dominus Deus.
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 Fili hominis, pone faciem tuam contra viam austri, et stilla ad Africum, et propheta ad saltum agri meridiani.
 Et dices saltui meridiano :
 Audi verbum Domini :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Ecce ego succendam in te ignem, et comburam in te omne lignum viride, et omne lignum aridum.
 Non exstinguetur flamma succensionis :
 et comburetur in ea omnis facies ab austro usque ad aquilonem.
 Et videbit universa caro, quia ego Dominus succendi eam, nec exstinguetur.
 Et dixi :
 A, a, a, Domine Deus !
 Ipse dicit de me :
 Nunquid non per parabolas loquitur iste ?
 Cap. XXI. — Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 Fili hominis, pone faciem tuam ad Jerusalem, et stilla ad sanctuarium, et propheta contra humum Israel :
 Et dices terræ Israel :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Ecce ego ad te,

et efficiam gladium meum de vagina sua, et occidam in te justum et impium.
 Pro eo autem quod occidisti in te justum et impium,
 idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem ab austro ad aquilonem:
 Ut sciat [Al. et sciet] omnis caro quia ego Dominus eduxi gladium meum de vagina sua irrevocabilem.
 Et tu, fili hominis, ingemisce in contritione lumborum, et in amaritudinibus ingemisce coram eis.
 Cumque dixerit ad te:
 Quare tu gemis?
 Dices:
 Pro auditu: quia venit.
 Et tabescet omne cor, et dissolventur universae manus,
 et infirmabitur omnis spiritus, et per cuncta genera fluent aquae.
 Ecce venit, et fiet, ait Dominus Deus [Al. tac. Deus].
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:
 Fili hominis, propheta, et dices:
 Haec dicit Dominus Deus:
 Loquere:
 Gladius, gladius exacutus est, et limatus.
 Ut cedat victimas, exacutus est:
 ut splendent, limatus est:
 Qui movet sceptrum filii mei, succidisti omne lignum.
 Et dedi eum ad levigandum, ut teneatur manu:
 iste exacutus est gladius, et iste limatus, ut sit in manu interficientis.
 Clama, et ulula, fili hominis, quia hic factus est in populo meo, hic in cunctis ductibus Israel qui fugerant:
 Gladio traditi sunt cum populo meo, idcirco plande super femur, qui probatus est: et hoc, cum sceptrum subverterit, et non erit, dicit Dominus Deus.
 Tu ergo, fili hominis, propheta, et percute manu ad manum,
 et duplicetur gladius, ac triplicetur gladius interfectorum:
 Hic est gladius occisionis magnae, qui obstupescere eos facit, et corde tabescere, et multiplicat ruinas.
 In omnibus portis eorum dedi conturbationem gladii acuti, et limati ad fulgendum,

amicti ad caedem.
 Exacueri, vade ad dexteram, sive ad sinistram, quocunque faciei tuae est appetitus.
 Quin et ego plandam manu ad manum, et implebo indignationem meam, ego Dominus locutus sum.
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:
 Et tu, fili hominis, pone tibi duas vias, ut veniat gladius regis Babylonis:
 De terra una egredientur ambae: et manu capiet conjecturam, in capite viae civitatis conjiciet.
 Viam ponas ut veniat gladius ad Rabbath aliorum Ammon, et ad Judam in [Al. et ad] Jerusalem munitissimam.
 Stetit enim rex Babylonis in bivio, in capite duarum viarum, divinationem quaerens, commiscens sagittas: interrogavit idola, exta consuluit.
 Ad dexteram ejus facta est divinatio super Jerusalem,
 ut ponat arietes, ut aperiat os in caede, ut elevet vocem in ululatu, ut ponat arietes contra portas, ut comportet aggerem, ut aedificet munitiones.
 Eritque quasi consulens frustra oraculum in oculis eorum, et sabbatorum otium imitans:
 Ipse autem recordabitur iniquitatis ad capiendum.
 Idcirco haec dicit Dominus Deus:
 Pro eo quod recordati estis iniquitatis vestrae, et revelastis praevaricationes vestras, et apparuerunt peccata vestra in omnibus cogitationibus vestris:
 Pro eo, inquam, quod recordati estis, manu capimini.
 Tu autem, profane, impie dux Israel, cujus venit dies in tempore iniquitatis praefinita:
 Haec dicit Dominus Deus:
 Aufer cidarim, tolle coronam: nonne haec est, quae humilem sublevavit, et sublimem humiliavit?
 Iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam: et hoc non factum est, donec veniret [Al. fiet et veniat] cujus est iudicium, et tradam ei.

Et tu, fili hominis, propheta, et dic:
 Haec dicit Dominus Deus ad filios Ammon, et ad opprobrium eorum, et dices:
 Mucro, mucro, evagina te ad occidendum, lima te, ut interficias, et fulgeas.
 Cum tibi viderentur vana, et divinarentur mendacia:
 ut daretis super colla vulneratorum impiorum: quorum venit dies tempore iniquitatis praefinita.
 Revertere ad vaginam tuam, in loco in quo creatus es,
 in terra natalitatis tuae iudicabo te, et effundam super te indignationem meam:
 In igne furoris mei sufflabo in te, daboque te in manus hominum insipientium [Al. stultorum], et fabricantium interitum [Al. corruptionem].
 Ignis eris cibus, sanguis tuus erit in medio terra, oblivioni traderis: quia ego Dominus locutus sum.
 Cap. XXII. — Et factum est verbum Domini ad me, dicens:
 Et tu, fili hominis, num iudicas, num iudicas civitatem sanguinum?
 Et ostendens [Al. ostendis] ei omnes abominationes suas, et dices:
 Haec dicit Dominus Deus:
 Civitas effundens sanguinem in medio sui, et veniat tempus ejus:
 et quae fecit idola contra semetipsam, ut pollueretur.
 In sanguine tuo, qui a te effusus est, deliquisti: et in idolis tuis, quae fecisti, polluta es:
 Et appropinquare fecisti dies tuos, et adduxisti tempus annorum tuorum;
 Propterea dedi te opprobrium gentibus, et irrisionem universis terris.
 Quae juxta sunt et procul a te, triumphabant de te:
 sordida, nobilis, grandis interitu.
 Ecce principes Israel singuli in brachio suo fuerunt in te, ad effundendum sanguinem.
 Patrem et matrem contumeliis affecerunt in te, advenam calumniati sunt in medio tui, pupillum et viduam contristaverunt apud te:

Sanctuarium meum sprevisisti [Al. sprevisisti], [Al. polluisisti], et sabbata mea polluisisti.
 Viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem,
 et super montes comederunt in te, seclis operati sunt in medio tui.
 Verecundiora patris discooperaverunt in te, immunditiam menstruata humiliaverunt in te:
 Et unusquisque in uxorem proximi sui operatus est abominationem,
 et sorcer nurum suam polluit nefarie, frater sororem suam, filiam patris sui oppressit in te.
 Munera acceperunt apud te ad effundendum sanguinem:
 Usuram et superabundantiam accepisti, et avare proximos tuos calumniabaris meique oblita es, ait Dominus Deus:
 Ecce complosi manus meas super avaritiam tuam quam fecisti, et super sanguinem qui effusus est in medio tui.
 Nunquid sustinebit cor tuum, aut pravalebunt manus tuae, in diebus quos ego faciam tibi?
 Ego Dominus locutus sum, et faciam.
 Et dispergam te in nationes, et ventilabo te in terras,
 et defleere faciam immunditiam tuam a te.
 Et possidebo te in conspectum gentium:
 et scies quia ego Dominus.
 Et factum est verbum Domini ad me, dicens:
 Fili hominis, versa est mihi domus Israel in scorium:
 Omnes isti aes, et stannum, et ferrum, et plumbum in medio fornacis:
 scoria argenti facti sunt.
 Propterea haec dicit Dominus Deus:
 Eo quod versi estis omnes in scorium, propterea ecce ego congregabo vos in medio Jerusalem,
 congregatione argenti, et aeri, et ferri, et stanni, et plumbi in medio fornacis:
 ut succendam in ea ignem ad conflandum.
 Sic congregabo in furore meo, et in ira mea, et requiescam:
 et conflabo vos,
 Et congregabo vos,

¹ Consutum hic habet canonis San-Germanensis textus sacer schollion istud sequens: « Non est demonum divinatio, sed Dei iudicium, qui

perfectae malitiae dedit finem. Unde fluxerit sententia haec: Nostrum non est divinare. Marr.

et succendam vos in igne furoris mei,
et conflabimini in medio ejus.
Ut conflatur argentum in medio fornacis, sic eritis in medio ejus :
et scietis quia ego Dominus, cum effuderim indignationem meam super vos.
Et factum est verbum Domini ad me, dicens :
Fili hominis,
dic ei :
Tu es terra immunda,
et non compluta in die furoris.
Conjuratio prophetarum in medio ejus :
sicut leo rugiens, rapiensque prædam,
animam devoraverunt,
opes et pretium acceperunt,
viduas ejus multiplicaverunt in medio illius.
Sacerdotes ejus contempserunt legem meam,
et polluerunt sanctuaria mea :
inter sanctum et profanum non habuerunt distinctionem :
et inter pollutum et mundum non intellexerunt :
et a sabbatis meis averterunt oculos suos,
et coinquinabar in medio eorum.
Principes ejus in medio illius, quasi lupi rapientes prædam ad effundendum sanguinem,
et ad perdendas animas et avare ad sectanda lucra.
Propheta autem ejus liniebat eos absque temperamento,
videntes vana, et divinantis eis mendacium,
dicentes :
Hæc dicit Dominus Deus :
Cum Dominus non sit locutus,
Populi terre calumniabantur calumniam,
et rapiebant violenter :
Egenum et pauperem affligebant,
et advenam opprimebant calumnia absque iudicio.
Et quasi vi de eis virum, qui interponeret sepem,
et staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam :
et non inveni.
Et effudi super eos indignationem meam,
in igne iræ meæ consumpsi eos :
Viam eorum in caput eorum reddidi,
ait Dominus Deus.
Cap. XXIII. — Et factus est sermo Domini ad me,
dicens :
Fili hominis,
duæ mulieres filia: unius matris fuerunt,
et fornicatae sunt in Ægypto,
in adolescentia sua fornicatae sunt :

Ibi subacta sunt ubera earum,
et fracta sunt mammae pubertatis earum.
Nomina autem earum, Oolla major, et Ooliba minor ejus :
et habui eas, et pepererunt filios et filias.
Porro earum nomina, Samaria Oolla,
et Jerusalem Ooliba.
Fornicata est igitur Oolla super me,
et insanivit in amatores suos, in Assyrios propinquantes [Al. add. ci],
vestitos hyacintho,
principes, et magistratus, juvenes cupidinis,
universos equites, ascensores equorum.
Et dedit fornicationes suas super eos electos, filios Assyriorum universos :
Et in omnibus in quos insanivit,
in immunditiis eorum polluta est.
Insuper et fornicationes suas, quas habuerat in Ægypto, non reliquit :
nam et illi dormierant cum ea in adolescentia ejus,
et illi confrugerant ubera pubertatis ejus,
et effuderant fornicationem suam super eam.
Propterea tradidi eam in manus amatorum suorum, in manus filiorum Assur,
super quorum insanivit libidine.
Ipsi discooperuerunt ignominiam ejus,
filios et filias ejus tulerunt,
et ipsam occiderunt gladio ;
Et factæ sunt famosæ mulieres,
et judicia perpetraverunt in ea.
Quod cum vidisset soror ejus Ooliba, plusquam illa insanivit libidine :
et fornicationem suam super fornicationem sororis suæ ad filios Assyriorum præbuit impudenter,
ducibus et magistratibus ad se venientibus, indutis veste varia,
equitibus, qui vectabantur equis, et adolescentibus forma cunctis egregia.
Et vidi quod polluta esset via una ambarum.
Et auxit fornicationes suas :
cumque vidisset viros depictos in pariete,
imagines Chaldæorum expressas coloribus,
et accinctos balteis renes,
et tiaras tinctas in capitibus eorum,
formam ducum omnium, similitudinem filiorum Babylonis,
terraque Chaldæorum, in qua orti sunt,
Et insanivit super eos concupiscentia oculorum suorum,
et misit nuntios ad eos in Chaldæam.

Cumque venissent ad eam filii Babylonis ad cubile mammarum, polluerunt eam stupris suis,
et polluta est ab eis, et saturata est anima ejus ab illis.
Denudavit quoque fornicationes suas, et discooperuit ignominiam suam :
et recessit anima mea ab ea,
sicut recesserat anima mea a sorore ejus.
Multiplicavit enim fornicationes suas,
recordans dies adolescentiæ suæ, quibus fornicata est in terra Ægypti.
Et insanivit in libidine super concubitum eorum, quorum carnes sunt, ut carnes asinorum :
et sicut fluxus equorum, fluxus eorum.
Et visitasti scelus adolescentiæ tuæ,
quando subacta sunt in Ægypto ubera tua,
et contractæ mammae pubertatis tuæ.
Propterea, Ooliba,
hæc dicit Dominus Deus :
Ecce ego suscitabo omnes amatores tuos contra te, de quibus satiata est anima tua :
et congregabo eos adversum te in circuitu :
Filios Babylonis, et universos Chaldæos,
nobiles, tyrannosque et principes,
omnes filios Assyriorum, juvenes forma egregia,
duces et magistratus universos, principes principum,
et nominatos ascensores equorum :
Et venient super te instructi curru et rola, multitudo populorum :
lorica, et clypeo, et galea armabuntur contra te undique :
Et dabo coram [Al. tacet coram] eis iudicium,
et iudicabunt te iudiciis suis.
Et ponam zelum meum in te, quem exercent tecum in furore :
nasum tuum et aures tuas præcident :
et quæ remanserint, gladio cadent.
Ipsi filios tuos et filias tuas capient ;
et novissimum tuum devorabitur igni.
Et denudabunt te vestimentis tuis,
et tollent vasa gloriæ tuæ.
Et requiescere faciam [Al. facient] scelus tuum de te,
et fornicationem tuam de terra Ægypti.
Nec levabis oculos tuos ad eos,
et Ægypti non recordaberis amplius.

Quia hæc dicit Dominus Deus :
Ecce ego tradam te in manus eorum, quos odisti :
in manus, de quibus satiata est anima tua.
Et agent tecum in odio,
et tollent omnes labores tuos,
et dimittent te nudam et ignominia plenam.
Et revelabitur ignominia fornicationum tuarum, scelus tuum et fornicationes tuæ.
Fecerunt hæc tibi, quia fornicata es post gentes,
inter quas polluta es in idolis earum.
In via sororis tuæ ambulasti,
et dabo calicem ejus in manu tua.
Hæc dicit Dominus Deus :
Calicem sororis tuæ bibes profundum et latum :
eris in derisum et in subsannationem, quæ est capacissima.
Ebrietate et dolore repleberis ;
calice mororis et tristitiæ,
calice sororis tuæ Samariæ.
Et bibes illum, et epotabis usque ad fæces,
et fragmenta ejus devorabis,
et ubera tua lacerabis :
quia ego locutus sum, ait Dominus Deus [Al. tacet Deus].
Propterea hæc dicit Dominus Deus :
Quia oblita es mei, et projectisti me post corpus tuum,
tu quoque porta scelus tuum et fornicationes tuas.
Et ait Dominus ad me, dicens :
Fili hominis,
nunquid iudicas Oollam, et Oolibam,
et annuntians eis scelera earum ?
Quia adulteratæ sunt,
et sanguis in manibus earum,
et cum idolis suis fornicatæ sunt :
Insuper et filios suos, quos genuerunt mihi, obtulerunt eis ad devorandum.
Sed et hoc fecerunt mihi :
Polluerunt sanctuarium meum in die illa, et sabbata mea profanaverunt.
Cumque immolarent filios suos idolis suis,
et ingrederentur sanctuarium meum in die illa, ut polluerent illud :
etiam hæc fecerunt in medio domus meæ.
Miserunt ad viros venientes de longe,
ad quos nuntium¹ miserant.
Itaque ecce venerunt, quibus te lavisti, et cir-

¹ In exemplaribus canonis et in mss. Colbertino, Aniciensi, et Corbeiensi num. 1 legimus « nuntios ». Idem habet S. Hieronymus in expositione

hujus pericopes. Consule lib. vii comment. MART.

cumlinisti stibio ⁴ oculos tuos,
et ornata es mundo muliebri.
Sedisti in leclo pulcherrimo,
et mensa ordinata est ante te :
thymiana meum, et unguentum meum posuisti
super eam.
Et vox multitudinis exsultantis erat in ea ;
et in viris, qui de multitudine hominum adducebantur,
et veniebant de deserto,
posuerunt armillas in manibus eorum,
et coronas speciosas in capitibus eorum.
Et dixi ei, quae atrita est in adulteris :
Nunc fornicabitur in fornicatione sua etiam
haec.
Et ingressi sunt ad eam quasi ad mulierem meretricem :
Sic ingrediebantur ad Oollam et Oolibam, mulieres nefarias.
Viri ergo isti [Al. tacet isti] justi sunt :
hi judicabunt eas iudicio adulterarum,
et iudicio effundentium sanguinem :
Quia adulterum sunt,
et sanguis in manibus earum.
Haec enim dicit Dominus Deus :
Adduc ad eas multitudinem,
et trade eas in tumultum et in rapinam.
Et lapidantur lapidibus populorum,
et confodiantur gladiis eorum :
Filiis et filias earum interficient,
et domos earum igne succendent.
Et auferam scelus de terra,
et discent omnes mulieres, ne faciant secundum scelus earum.
Et dabunt scelus vestrum super vos,
et peccata idolorum vestrorum portabitis :
et scietis quia ego Dominus Deus.
Cap. XXIV. — Et factum est verbum Domini ad me, in anno nono, in mense decimo, in decima mensis, dicens :
Fili hominis,
scribe tibi nomen diei hujus, in qua confirmatus est rex Babylonis adversum Jerusalem hodie.
Et dices per proverbium ad domum irritatricem parabolam,
et loqueris ad eos :
Haec dicit Dominus Deus :
Pone ollam,
pone, inquam, et mitte in eam aquam.
Congere frusta ejus in eam,

⁴ Vocem « stibio » nec Hebraeus addit, nec s. pater in commentario.

omnem partem bonam,
femur et armum,
electa et ossibus plena.
Pinguissimum pecus assume,
componere quoque strues ossium sub ea :
Efferbuit coctio ejus,
et discocta sunt ossa illius in medio ejus.
Propterea haec dicit Dominus Deus :
Vae civitati sanguinum, ollae !
Cujus rubigo in ea est,
et rubigo ejus non exivit de ea :
Per partes et per partes suas ejice eam,
non cecidit super eam sors.
Sanguis enim ejus in medio ejus est,
super limpidissimam petram effudit illum :
non effudit illum super terram, ut possit operiri pulvere.
Ut superinducerem indignationem meam, et vindicta ulciscerer :
dedi sanguinem ejus super petram limpidissimam, ne operiretur.
Propter haec dicit Dominus Deus :
Vae civitati sanguinum !
Cujus ego grandem faciam pyram.
Congere ossa, quae in igne succendam :
consumentur carnes, et concoquetur universa compositio,
et ossa tabescent.
Pone quoque eam super prunas vacuum,
ut incalcescat, et liquefiat aes ejus :
Et conleetur in medio ejus [Al. tacet ejus] inquinamentum ejus,
et consumatur rubigo ejus :
Multo labore sudatum est,
et non exivit de nimia rubigo ejus, neque per ignem.
Immunditia tua exsecrabilis :
quia mundare te volui, et non es mundata a sordibus tuis :
Sed nec mundaberis prius,
donec quiescere faciam indignationem meam in te.
Ego Dominus locutus sum :
Venit, et faciam :
non transeam, nec parcam, nec placabor :
Juxta vias tuas, et juxta adventiones tuas judicabo [Al. judicavi] te, dicit Dominus.
Et factum est verbum Domini ad me dicens :
Fili hominis,
ecce ego tollo a te desiderabile oculorum tuorum

rum in plaga :
et non planges, neque plorabis, et non fluent lacrymae tuae.
Ingemisce faciens,
mortuorum luctum non facies :
Corona tua circumligata sit tibi,
et calceamenta tua erunt in pedibus tuis,
nec amictu ora velabis,
nec cibos lugentium comedes.
Locutus sum ergo ad populum mane,
et mortua est uxor mea vespere :
fecitque [Al. fecique] mane sicut praecerat mihi.
Et dicit ad me populus :
Quare non indicas nobis, quid ista significant, quae tu facis ?
Sermo Domini factus est ad me dicens :
Loquere domui Israel :
Haec dicit Dominus Deus :
Ecce ergo polluam sanctuarium meum, superbiam imperii vestri, et desiderabile oculorum vestrorum,
et super quo pavet anima vestra,
et filii vestri, et filiae vestrae, quas reliquisti, gladio cadent.
Et facietis sicut feci :
Ora amictu non velabitis,
et cibos lugentium non comedetis.
Coronas habebitis in capitibus vestris,
et calceamenta in pedibus ;
Non plangetis neque flebitis,
sed et tabescetis in iniquitatibus vestris,
et unusquisque gemet ad fratrem suum.
Eritque Ezechiel vobis in portentum :
juxta omnia quae fecit, facietis cum venerit istud :
et scietis quia ego Dominus Deus.
Et tu, fili hominis,
ecce in die, quae tollam ab eis fortitudinem eorum,
et gaudium dignitatis, et desiderium oculorum eorum,
super quo requiescunt animae eorum,
filios et filias eorum :
In die illa cum venerit fugiens ad te, ut annuntiet tibi :
In die, inquam, illa aperiatur os tuum cum eo qui fugit :
et loqueris, et non silebis ultra :
Erisque eis in portentum,
et scietis quia ego Dominus.

Cap. XXV. — Et factus est sermo Domini ad me dicens :
Fili hominis,
pone faciem tuam contra filios Ammon, et prophetaabis de eis.
Et dices filiis Ammon :
Audite verbum Domini Dei :
Haec dicit Dominus Deus :
Pro eo quod dixisti :
Euge, euge super sanctuarium meum, quia pollutum est,
et super terram Israel, quoniam desolata est :
et super domum Juda, quoniam ducti sunt in captivitatem :
Ideo ego tradam te filiis orientalibus in hereditatem,
et collocabunt caulas suas in te,
et ponent in te tentoria sua.
Ipsi comedent fruges tuas :
et ipsi bibent lac tuum [Al. tacet tuum].
Daboque Rabbath in habitaculum camelorum,
et filios Ammon in cubile pecorum :
et scietis quia ego Dominus :
Quia haec dicit Dominus Deus :
Pro eo quod plausisti mane et percussisti pede,
et gavisus es ex toto affectu super terram Israel :
Ideo ecce ego extendam manum meam super te, et tradam te in directionem gentium,
et interficiam te de populis, et perdam de terris, et conteram :
et scies quia ego Dominus.
Haec dicit Dominus Deus :
Pro eo quod dixerunt Moab et Seir :
Ecce sicut omnes gentes, domus Juda :
Ideo ecce ego aperiam humerum Moab de civitatibus,
de civitatibus, inquam, ejus, et de finibus ejus, inclayas terrae Beth-Jesimoth et Beel-Meon et Cariathaim,
Filiis orientis cum filiis Ammon,
et dabo eam in hereditatem :
ut non sit ultra memoria filiorum Ammon in gentibus.
Et in Moab faciam judicia :
et scient quia ego Dominus.
Haec dicit Dominus Deus :
Pro eo quod fecit Idumaea ultionem, ut se vindicaret de filiis Juda,
peccavitque delinquens, et vindictam expetivit de eis,
Ideo haec dicit Dominus Deus :
Extendam manum meam super Idumaeam,

et auferam de ea hominem et jumentum,
et faciam eam desertam ab austro :
et qui sunt [Al. desunt] in Dedan, gladio cadent.
Et dabo ultionem meam super Idumæam per ma-
num populi mei Israel :
et facient [Al. faciam] in Edom juxta iram meam
et furem meum :
et scient vindictam [Al. indignationem] meam,
dicit Dominus Deus.
Hæc dicit Dominus Deus :
Pro eo quod fecerunt Palestini in vindictam,
et ultri se sunt toto animo, interficientes et im-
plentes inimicitias veteres :
Propterea hæc dicit Dominus Deus :
Ecce ego extendam manum meam super Palæ-
stinas, et interficiam interfectores,
et perdam reliquias maritimæ regionis :
Faciamque in eis ultiones magnas arguens in fu-
rore :
et scient quia ego Dominus,
cum dederò vindictam meam super eos.
Cap. XXVI. — Et factum est in undecimo anno,
prima mensis, factus est sermo Domini ad
me, dicens :
Fili hominis,
pro eo quod dixit Tyrus ad Jerusalem :
Euge, contractæ sunt portæ populorum,
conversa est ad me :
implebor, deserta est.
Propterea hæc dicit Dominus Deus :
Ecce ego super te, Tyre,
et ascendere faciam ad [Al. super] te gentes
multas,
sicut ascendit mare fluctuans.
Et dissipabunt muros Tyri, et destruent turres
ejus :
et radam pulverem ejus de ea, et dabo eam in
limpidissimam petram.
Siccatio saganarum erit in medio maris,
quia ego locutus sum, ait Dominus Deus :
Et erit in direptionem gentibus.
Filiæ quoque ejus, quæ sunt in agro, gladio in-
terficiuntur :
et scient quia ego Dominus.
Quia hæc dicit Deus [Al. tacet Deus] :
Ecce ego adducam ad Tyrum Nabuchodonosor
regem Babylonis ab aquilone, regem regum,

¹ Verbum istud « vineas » non intelligentes veteres librarii mutarunt in mss. aliquot codicibus in « lineas ». Est autem « vinea » instrumen-

cum equis, et curribus, et equitibus, et cætu,
populoque magno.
Filiæ tuas, quæ sunt in agro, gladio interficiet :
et circumdabit te munitionibus, et comporta-
bit aggerem in gyro,
et levabit contra te clypeum.
Et vineas¹, et arietes temperabit in muros tuos,
et turres tuas destruet in armatura sua.
Inundatione equorum ejus operiet te pulvis eo-
rum : a sonitu equitum, et rotarum, et cur-
rum, movebuntur muri tui,
dum ingressus fuerit portas tuas quasi per in-
troitum urbis dissipatæ.
Ungulis equorum suorum conculcabit omnes
plateas tuas :
populum tuum gladio cædet,
et statum tuæ nobiles in terram corrudent.
Vastabunt opes tuas,
diripient negotiationes tuas :
Et destruent muros tuos,
et domos tuas præclaras subvertent :
Et lapides tuos, et ligna tua,
et pulverem tuum in medio aquarum ponent.
Et quiescere faciam multitudinem canticorum
tuorum,
et sonitus cithararum tuarum non audientur
amplius.
Et dabo te in limpidissimam petram,
siccatio saganarum eris,
nec edificaberis ultra :
quia ego locutus sum, ait Dominus Deus.
Hæc dicit Dominus Deus Tyro :
Nunquid non a sonitu ruinae tuæ, et gemitu in-
terfectorum tuorum,
cum occisi fuerunt in medio tui,
commovebuntur insulae ?
Et descendent de sedibus suis omnes principes
maris :
et auferent exuvias suas,
et vestimenta sua varia abjicient,
et induentur stupore.
In terra sedebunt :
et attoniti super repentino casu tuo admira-
buntur.
Et assumentes super te lamentum,
dicent tibi :
Quomodo peristi quæ habitas in mari, urbs in-

tum bellicum sub quo oppugnantem urbem tu-
tius ad muros subvertentes pugnant. MAR.

dyta, quæ fuisti fortis in mari cum habitato-
ribus tuis, quos formidabant universi ?
Nunc stupebunt naves in die pavoris tui :
et turbabuntur insulae in mari,
eo quod nullus egrediatur ex te.
Quia hæc dicit Dominus Deus [Al. tacet Deus] :
Cum dederò te urbem desolatam, sicut civitates
quæ non habitantur :
et adduxero super te abyssum,
et operuerint te aquæ multæ :
Et detraxero te cum his qui descendunt in la-
cum ad populum sempiternum,
et collocavero te in terra novissima sicut soli-
titudines veteres, cum his qui deducuntur in
lacum, ut non habitentis :
Porro cum dederò [Al. Et dederò] gloriam in
terra viventium,
In nihilum redigam te, et non eris,
et requisita non inveniatis ultra in semper-
num, dicit Dominus Deus.
Cap. XXVII. Et factum est verbum Domini ad
me, dicens :
Tu ergo, fili hominis,
assume super Tyrum lamentum :

¹ Quod habet Hebr. בניך ac proprie sonat, « ed-
ficatorum tui », si aliis punctis instruat, satis
commode redditur, « filii tui ; » quod præferunt
LXX, *υιοι σου*. Hieronymus, qui « finitimi » in-
terpretatus est, dicitur doctis viris utramque
lectionem servare voluisse ; quod tamen qua
ratione intelligant, non video : ut enim demus ut-
cunque filiis finitimos comparari, ab edificatio-
nibus nomen illud abluvit immane quantum.
Ego eam esse arbitror veterem lectionem Lati-
nam, quam s. spater duxit retinendam ; nam et
Græcum celebre exemplar Parisiensium Jesuita-
rum, in hexaplicis a Montefauconio laudatum
præfert sub asterisco et *επιτομοι*, « contermini »,
sive « finitimi ».

² Uno verbo legitur in Hebr. לחתים, quod so-
nat « duplicibus », nempe « tabulis ». Hierony-
mus non inrudite verbum illud in duo est dis-
perditus, legitime nulla mutatione litterarum fa-
cta *חיתים*, « tabulis maris ».

³ Scholia marginalia, quæ deinceps occurrunt
in Ezechiele propheta, desumpta sunt e canone
Ecclesie Carcassensis : exemplar enim San-
Germanense nostrum nihil habet ad margines
librorum prophetarum præter quasdam vari-
antes lectiones levioris momenti. MAR.

⁴ Ita legunt omnes mss. codices biblicorum,
nullo excepto ex his quos inspeximus. Variant

Et dices Tyro, quæ habitat in introitu maris,
negotiationi populorum ad insulas multas :
Hæc dicit Dominus Deus :
O Tyre, tu dixisti : Perfecti decoris ego sum, at
in corde maris sita.
Finitimi tui¹, qui te edificaverunt,
impleverunt decorem tuum :
Abietibus de Sanir exstruxerunt te
cum omnibus tabulatis maris² :
Cedrum de Libano tulerunt
ut facerent tibi malum.
Quercus de Basan dolaverunt in remos tuos :
transtra tua fecerunt tibi ex ebore Indico,
et prætoriola de insulis Italiæ.
Byssus varia de Ægypto texta est tibi in velum
ut poneretur in malo :
Hyacinthus et terram de insulis Elisa facta
sunt operimentum tuum.
Habitatores Sidonis et Aradii [h. Arvad³] fue-
runt remiges tui :
sapientes tui, Tyre, facti sunt gubernatores
tui.
Senes Biblii⁴, et prudentes ejus, præbuerunt
nautas ad ministerium variæ suppellectilis

solummodo in voce « præbuerunt » ; quia plures
retinent corruptam lectionem « habuerunt ». In
cunctis quoque mss. exemplaribus commenta-
riorum S. Hieronymi in Ezechielem, ter hoc mo-
do positum invenimus : « Senes Biblii et pru-
dentes ejus præbuerunt nautas, etc. » Mirum
que nobis est viros doctos adeo falsos esse hic
loci, ut putarint propter Hebræum hodiernum
גבלי זקני « zæne gebal », id est, « senes Biblii »,
in libris LXX errore librorum Βεβλιων legi,
pro Βεβλιων ; et Gebalitas a propheta nunc me-
moratos, ingeniosos fuisse architectos, qui in ex-
structione templi Salomonici celebrantur. Quod
ex ipsa Scriptura refelli potest ; nam hoc loco de
nautis sermo est ac de navibus, non de edificiis
et architectis. Præbebant igitur Tyro « Biblii »
sive « Byblii » nautas peritissimos ad scissuras
navium sarcedias juxta litteram Hebræicam ; id
nos docimus Gallico, « pour calfeuter les vais-
seaux ». Cæterum « Giblii » idem sunt qui « Bi-
blii : Gibel » namque apud geographos est « Ge-
bala », urbs Phœnicia, aliis « Byblos », sive
« Byblus », quæ « Giblet » dicitur, teste Bochar-
to. At quid lexicorum geographicorum auxilia
querimus ? In promptu nobis est liber S. Hiero-
nymi de locis Hebræicis, ubi recensens nomina
quæ ab elemento B incipiunt in Regnorum libris,
hæc ab eo posita leguntur : « Biblos, civitas Phœ-

tua
omnes naves maris, et nauta earum, fuerunt
in populo negotiationis tuae.
Persae, et Lydia, et Libyes erant in exercitu tuo
viri bellatores tui:
clypeum et galeam suspenderunt in te pro or-
natu tuo,
Fili Aradii [h. Arvad] cum exercitu tuo erant
super muros tuos in circuito:
sed et Pygmaei, qui erant in turribus tuis,
pharetras suas suspenderunt in muris tuis
per gymrum:
ipsi compleverunt pulchritudinem tuam.
Carthaginienses negotiatores tui, a multitudine
cunctarum divitiarum,
argento, ferro, stanno, plumboque repleverunt
nundinas tuas.
Graecia, Thubal, et Mosoch, ipsi institores tui:
mancia, et vasa aerea adduxerunt populo tuo.
De domo Thogorma, equos, et equites,
et mulos adduxerunt ad forum tuum.
Fili Dedan negotiatores tui:
et insule multe, negotiatio manus tuae.
Dentes eburneos et ebeninos commulaverunt
in prelio tuo.
Syrus negotiator tuus propter multitudinem ope-
rum tuorum,
gemmam [Al. guttam], et purpuram, et scu-
tulata, et byssum, et sericum, et coccum [h.
chad chod¹] proposuerunt in mercatu tuo.
Juda et terra Israel ipsi institores tui in frumen-
to primo,
balsamum, et mel, et oleum, et resinam pro-
posuerunt in nundinis tuis.
Damasceus negotiator tuus
in multitudine operum tuorum, in multitudine
[Al. copia] diversarum opum,
in vino pingui, in lanis coloris optimi.
Dan, et Graecia, et Mosel [h. Muzal],
in nundinis tuis proposuerunt ferrum fabre-
factum:
stacte et calamus in negotiatione tua.
Dedan institores tui
in tapetibus ad sedendum,
Arabia, et universi principes Cedar, ipsi nego-
tiatores manus tuae:
cum agnis, et arietibus, et haedis venerunt ad

te negotiatores tui.
Venditores Saba, et Rooma [h. Raama], ipsi nego-
tiatores tui:
cum universis primis aromatibus, et lapide
pretioso [Al. pretiosissimo], et auro, quod
proposuerunt in mercatu tuo.
Haran, et Chenne, et Eden, negotiatores tui:
Saba, Assur, et Chelmad, venditores tui.
Ipsi negotiatores tui
multifariam involucris hyacinthi, et polymilo-
rum, gazarumque pretiosarum, quae obvo-
luta et astricla erant funibus:
cedros quoque habebant in negotiationibus
tuis.
Naves maris, principes tui in negotiatione tua:
et repleta es, et glorificata nimis in corde ma-
ris.
In aquis multis adduxerunt te remiges tui:
ventus auster contrivit te in corde maris.
Divitiae tuae, et thesauri tui, et multiplex instru-
mentum tuum:
nauta tui, gubernatores tui, qui tenebant sup-
pellectilem tuam, et populo tuo praerant;
viri quoque bellatores tui, qui erant in te,
cum universa multitudine tua, quae est in me-
dio tui,
cadent in corde maris in die ruinae tuae.
A sonitu clamoris gubernatorum tuorum contur-
babuntur classes;
Et descendent in navibus suis omnes qui tene-
bant remum;
Nauta et universi gubernatores maris in terra
stabant;
et ejulabunt super te voce magna, et clama-
bunt amare,
et superjacent pulverem capitibus suis, et ci-
nere conspurgentur.
Et radent super te calvitium, et accingentur ci-
licis, et plorabunt te in amaritudine animae
ploratu amarissimo.
Et assumunt super te carmen lugubre, et plan-
gent te;
Quae est ut Tyrus, quae obmutuit in medio maris?
Quae in exitu negotiationum tuarum de mari
implesti populos multos:
in multitudine divitiarum tuarum et populo-
rum tuorum, ditasti reges terrae [Al. multos].

Reg.) cap. v. MART.

¹ Aliquot mss. habent in contextu sacro scho-
lion istud marginale: « chod chod ». MART.

Nunc contrita es a mari;
in profundis aquarum opes tuae,
et omnis multitudo tua, quae erat in medio
tui ceciderunt.
Universi habitatores insularum obstupuerunt su-
per te; et reges earum omnes tempestate per-
culsi mutaverunt vultus.
Negotiatores populorum [Al. gentium] sibilave-
runt super te;
ad nihilum deducta es, et non eris [Al. add.
ultra] usque in perpetuum.
Cap. XXVIII. Et factus est sermo Domini ad me,
dicens:
Fili hominis,
die principi Tyri:
Haec dicit Dominus Deus:
Eo quod elevatum est cor tuum, et dixisti:
Deus ego sum, et in cathedra Dei sedeo [Al.
sedi] in corde maris:
Cum sis homo, et non Deus;
et dedisti cor tuum quasi cor Dei;
Ecce sapientior es tu Daniele;
omne secretum non est absconditum a te.
In sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitu-
dinem, et acquisisti aurum et argentum in
thesauris tuis.
In multitudine sapientiae tuae, et in negotiatione
tua multiplicasti tibi fortitudinem:
et elevatum est cor tuum in robore tuo.
Propterea haec dicit Dominus Deus [Al. tacet
Deus]:
Eo quod elevatum est cor tuum quasi cor Dei:
idcirco ecce ego adducam super te alienos,
robustissimos gentium;
et nudabunt gladios suos super pulchritudi-
nem sapientiae tuae,
et polluent decorem tuum.
Interficiet et detrahent [Al. tradent] te:
et morieris in interitu occisorum in corde ma-
ris.
Nunquid dicens loqueris: Deus ego sum;
coram interficientibus te:
cum sis homo, et non Deus,
in manu occidentium te?
Morte incircumcisorum morieris in manu alieno-
rum;
quia ego locutus sum, ait Dominus Deus.
Et factus est sermo Domini ad me, dicens:
Fili hominis,
leva planctum super regem Tyri:
et dices ei:
Haec dicit Dominus Deus:

Tu signaculum similitudinis,
plenus sapientia, et perfectus decore,
in deliciis paradisi Dei fuisti;
omnis lapis pretiosus operimentum tuum;
sardius, topazius, et jaspis, et chrysolithus, onyx,
et beryllus, sapphirus, et carbunculus, et sma-
ragdus; aurum opus decoris tui;
et foramina tua in die, quae conditus es, praepra-
ratusunt.
Tu cherub extensus, et protegens,
et posui te in monte sancto Dei,
in medio lapidum ignitorum ambulasti.
Perfectus in viis tuis a die conditionis tuae,
donec inventa est iniquitas in te.
In multitudine negotiationis tuae repleta sunt in-
teriora tua iniquitate, et peccasti;
et eieci te de monte Dei, et peridi te, o cherub
protegens, de medio lapidum ignitorum.
Et elevatum est cor tuum in decore tuo;
Perdidisti sapientiam tuam in decore tuo [Al. in
pulchritudine tua],
in terram projecisti te;
ante faciem regum dedi te, ut cernerent te.
In multitudine iniquitatum tuarum et iniquitate
negotiationis tuae,
polluisti sanctificationem tuam;
Producam ergo ignem de medio tui, qui comedat
te, et dabo te in cinerem super terram in con-
spectu omnium videntium te.
Omnes, qui viderint te in gentibus, obstupescant
super te;
nihil factus es, et non eris in perpetuum.
Et factus est sermo Domini ad me, dicens:
Fili hominis,
pone faciem tuam contra Sidonem;
et prophetabis de ea, et dices:
Haec dicit Dominus Deus:
Ecce ego ad te, Sidon, et glorificabor in medio tui:
et scient quia ego Dominus,
cum fecero in ea judicia, et sanctificatus fuero
in ea.
Et immittam ei pestilentiam et sanguinem in pla-
teis ejus:
et corrumpet interfeti in medio ejus gladio per
circuitum,
et scient quia ego Dominus.
Et non erit ultra domui Israel offendiculum ama-
ritudinis,
et spina dolorem inferens undique per circuitum
eorum, qui adversantur eis:
et scient quia ego Dominus Deus.
Haec dicit Dominus Deus:

Quando congregavero domum Israel de populis, in quibus dispersi sunt, sanctificabor in eis coram gentibus : et habitabunt in terra sua, quam dedi servo meo Jacob.

Et habitabunt in ea securi : et edificabunt domos, et plantabunt vineas, et habitabunt confidenter, cum fecero judicia in omnibus qui adversantur eis [Al. tacet] eis per circuitum.

Et scient quia ego Dominus Deus eorum.

Cap. XXIX. — In anno decimo⁴, in decimo mense, undecima die mensis, Factum est verbum Domini ad me, dicens :

Fili hominis, pone faciem tuam contra Pharsonem regem Ægypti, et prophetabis de eo, et Ægypto universa : Loquere, et dices :

Hæc dicit Dominus Deus : Ego ego ad te, Pharaon, rex Ægypti, draco magne, qui cubas in medio fluminum tuorum, et dicitis : Meus est fluvius, et ego feci memetipsum.

Et ponam frenum in maxillis tuis : et agglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis.

Et extraham te de medio fluminum tuorum, et universi pisces tui squamis tuis adherentur.

Et projiciam te in desertum, et omnes pisces fluminis tui : super faciem terræ cades, non colligeris, neque congregaberis.

Bestiis terræ, volatilibus cæli, dedi ad devorandum.

Et scient omnes habitatores Ægypti quia ego Dominus : pro eo quod fuisti baculus arundineus domus Israel.

Quando apprehenderunt te manu [Al. add. sua], et confractus es, et lacerasti omnem humerum eorum.

⁴ « In anno decimo ». Locus multum implicatus propter diversitatem lectionum. In Hebræo hodierno legitur : « In anno decimo, in decimo, in duodecimo mensis ». Apud LXX vero : « In anno duodecimo, in decimo mense, una mensis ». Ms. Alex. « In anno decimo, in undecimo mense, etc. » Porro S. Hieronymus textum hujus capituli lib. ix in Ezechielem sic affert : « In anno decimo (sive juxta LXX duodecimo) in decimo mense (sive juxta Hebræum, duodecimo) : in prima (sive una) mensis, etc. » Postea tamen edisse-

Et in intentibus eis super te, comminutus es, et dissolvisti omnes renes eorum.

Propterea hæc dicit Dominus Deus : Ego ego adducam super te gladium, et interficiam de te hominem et jumentum.

Et erit terra Ægypti in desertum, et in solitudinem, et scient quia ego Dominus : pro [Al. tacet pro] eo quod dixeris : Fluvius meus est, et ego feci eum.

Idcirco ecce ego ad te, et ad flumina tua : daboque terram Ægypti in solitudines, gladio dissipatam, a turro Syenes, usque ad terminos Æthiopiae.

Non pertransibit eam pes hominis, neque pes jumenti gradietur in ea, et non habitabilis quadraginta annis.

Daboque terram Ægypti desertam in medio terrarum desertarum, et civitates ejus in medio urbium subversarum, Et erunt desolate quadraginta annis, et dispergam Ægyptios in nationes, ventilabo eos in terras.

Quia hæc dicit Dominus Deus : Post finem quadraginta annorum congregabo Ægyptum de populis in quibus dispersi fuerant, Et reducam captivitatem Ægypti, et collocabo eos in terra Phatures [h. Phathroz], in terra natalitatis suæ, et erunt ibi in regnum humile : Inter cætera regna erit humillima, et non elevabitur ultra super nationes, et imminuam eos ne impertent gentibus.

Neque erunt ultra domui Israel in confidentia, docentes iniquitatem, ut fugiant et sequantur eos :

et scient quia ego Dominus Deus.

Et factum est in vicesimo et septimo anno, in primo, in una mensis, factum est verbum Domini ad me, dicens :

Fili hominis, Nabuchodonosor rex Babylonis servire fecit exercitum suum servitute magna adversus Tyrum :

Omne caput decalvatum, et omnis humerus depilatus est : et merces non est reddita ei, neque exercitui ejus, de Tyro, pro servitute qua servivit mihi adversus eum.

Propterea hæc dicit Dominus Deus : Ecce ego dabo Nabuchodonosor regem Babylonis in terra Ægypti ; et accipiet [Al. auferet] multitudinem ejus, et deprædabitur manubias ejus, et diripiet spolia ejus.

Et erit merces [Al. in mercedem] exercitui illius. Et operi, pro [Al. tacet pro] quo servivit [Al. add. mihi] adversus eam.

Dedi et terram Ægypti, pro eo quod laboraverit [Al. laboraverunt] mihi, ait Dominus Deus.

In die illo pullulabit cornu domui [Al. domus] Israel, et tibi dabo apertum os in medio eorum ; et scient quia ego Dominus.

Cap. XXX. — Et factum est verbum Domini ad me, dicens :

Fili hominis, propheta, et dic : Hæc dicit Dominus Deus : Ululate, vā, vā diei ! quia juxta est dies, et appropinquat dies Domini ; dies nobis, tempus gentium erit.

Et veniet gladius in Ægyptum ; et erit pavor in Æthiopia,

Cum ceciderint vulnerati in Ægypto, et ablata fuerit multitudo illius, et destructa fundamenta ejus.

Æthiopia, et Libya, et Lydii, et omne reliquum vulgus, et Chub, et filii terræ fœderis, cum eis gladio cadent.

Hæc dicit Dominus Deus : Et corruent fulciones Ægyptum, et destruetur superbia imperii ejus : a turro Syenes [h. Zeveno⁵] gladio cadent in eis, ait Dominus Deus exercituum⁶.

Et dissipabuntur in medio terrarum desolatarum, et urbes ejus in medio civitatum desertarum

erunt.

Et scient quia ego Dominus : cum dederò ignem in Ægypto, et alitri fuerint omnes auxiliatores ejus. In die illa egredientur nuntii a facie mea in triebus, ad conterendam Æthiopiæ confidentiam ; Et erit pavor in eis in die Ægypti, quia absque dubio veniet.

Hæc dicit Dominus Deus : Cessare faciam multitudinem Ægypti in manu Nabuchodonosor regis Babylonis.

Ipse et populus ejus cum eo, fortissimi gentium, adducentur ad disperdendam terram : Et evaginabunt gladios suos super Ægyptum, et implebunt terram interfectis.

Et faciam alveos fluminum aridos, et tradam terram in manu pessimorum.

Et dissipabo terram et plenitudinem ejus in manu alienorum, ego Dominus locutus sum.

Hæc dicit Dominus Deus, Et disperdam simulacra, et cessare faciam idola de Memphis [h. Noph] ; et dux de terra [Al. terræ] Ægypti⁷ non erit amplius, et dabo terrorem in terra Ægypti.

Et disperdam terram Phatures [h. Phathroz], et dabo ignem in Taphois, et faciam judicia in Alexandria⁸.

Et effundam indignationem meam super Pelusium rebur Ægypti, et interficiam multitudinem Alexandriae, et dabo ignem in Ægypto : Quasi parturiens delebit Pelusium, et Alexandria erit dissipata, et in Memphis [h. Noph] angustie quotidianæ.

Juvenes Heliopoleos et Bubasti [h. Phibezeth] gladio cadent, et ipsæ captivæ ducentur.

Et in Taphnis nigrescet dies, Cum contrivero ibi sceptræ Ægypti, et defecerit in ea superbia potentie ejus :

¹ Advertant lectores scholiasten canonis legere D « Samech » Hebræum ut « z » nostrum : « Zeveno » pro « Sevene » ; Phathroz » pro « Phatos ». MARR.

² Non addit Hebr. « exercituum » : et hoc tamen etiam in comment. Hieron. nomen retinet, expuncto altero « Deus ».

³ Exemplaria canonis, « dux terræ Ægypti ».

Apud Hieronymum in commentariis, « dux in terra Ægypti ». MARR.

⁴ Pristinum nomen fuit Νϰ « No » : « Nos autem », inquit Hieronymus, pro « No », Alexandriam posuimus per anticipationem, quæ Græce πῶλις appellatur... ut manifestior locus fieret lectoris intelligentie ». Vide lib. ix comment. in Ezechielem. MARR.

Ipsam nubes operiet,
filiae autem ejus in captivitatem ducentur.
Et judicia faciam in Ægypto;
et scient quia ego Dominus.
Et factum est in undecimo anno, in primo mense,
in septima mensis,
factum est verbum Domini ad me dicens:
Fili hominis, brachium Pharaonis regis Ægypti
confregi,
et ecce non est obvolutum ut restitneretur ei
sanitas,
ut ligaretur pannis, et fasciaretur [Al. sarcire-
tur] linteolis,
ut recepto robore, posset tenere gladium.
Propterea hæc dicit Dominus Deus:
Ecce ego ad Pharaonem regem Ægypti,
et commineam brachium ejus forte, sed con-
fractum,
et dejiciam gladium de manu ejus;
Et dispergam Ægyptum in gentibus,
et ventilabo eos in terris.
Et confortabo brachia regis Babylonis,
daboque gladium meum in manu ejus.
Et confringam brachia Pharaonis,
et gement gemitibus interfecti coram facie ejus.
Et confortabo brachia regis Babylonis,
et brachia Pharaonis concident:
Et scient quia ego Dominus,
cum dederò gladium meum in manu regis Ba-
bylonis,
et extendit eum super terram Ægypti.
Et dispergam [Al. disperdam] Ægyptum in natio-
nes,
et ventilabo eos in terras,
et scient quia ego Dominus.
Cap. XXXI. — Et factum est in undecimo anno,
tertio mense, una mensis,
factum est verbum Domini ad me dicens:
Fili hominis, die Pharaoni regi Ægypti, et populo
ejus;
Cui similis factus es in magnitudine tua?
Ecce Assur quasi cedrus in Libano,
pulcher ramis, et frondibus nemorosus,
excelsusque altitudine,
et inter condensas frondes elevatum est cacumen
ejus.
Aqua nutrierunt illum,
abyssus exallavit [Al. elevavit] illum:
Flumina ejus manabant in circuito radicum ejus,
et rivos suos emisit ad universa ligna regionis.
Propterea elevata est altitudo ejus super omnia
ligna regionis:

et multiplicata sunt arbusta ejus,
et elevati sunt rami ejus præ aquis multis.
Cumque extendisset [h. extendit] umbram suam,
in ramis ejus fecerat nidos omnia volatilia coeli,
et sub frondibus ejus genuerunt omnes bestiae
saltuum,
et sub umbraculo illius habitabat cæcus gentium
plurimarum [Al. universarum].
Eratque pulcherrimus in magnitudine sua, et in
dilatatione arborum suorum:
erat enim radix illius juxta aquas multas.
Cedri non fuerunt altiorem illo in paradiso Dei,
abietes non adæquaverunt summitatem ejus,
et platani non fuerunt æque frondibus illius:
omne lignum paradisi Dei non est assimilatum
illi, et pulchritudini ejus.
Quoniam speciosum feci eum, et multis conden-
sisque frondibus:
et amulata sunt eum omnia ligna voluptatis,
quæ erant in paradiso Dei.
Propterea hæc dicit Dominus Deus:
Pro eo quod sublimatus est in altitudine,
et dedit summitatem suam virentem atque con-
densam,
et elevatum est cor ejus in altitudine sua.
Tradidi eum in manu fortissimi gentium; faciens
faciet ei:
Juxta impietatem ejus ejeci eum.
Et succident illum alieni et crudelissimi nationum,
et projicient eum super montes,
et in cunctis convallibus corruent rami ejus,
et confringentur arbusta ejus in universis rupi-
bus terræ:
Et recedent de umbraculo ejus omnes populi terræ,
et relinquent eum.
In ruina ejus habitaverunt omnia volatilia coeli,
et in ramis ejus fuerunt universæ bestiarum regionis.
Quam ob rem non elevabuntur in altitudine sua
omnia ligna aquarum,
nec ponent sublimitatem suam inter nemorosa
atque frondosa,
nec stabunt in sublimitate eorum omnia quæ irri-
gantur aquis:
Quia omnes traditi sunt in mortem ad terram ulti-
mam, in medio filiorum hominum,
ad eos qui descendunt in lacum.
Hæc dicit Dominus Deus:
In die quando descendit ad inferos, indixi [Al.
induxi] luctum, operui eum abyso:
Et prohibui flumina ejus,
et coarctavi aquas multas:
Contristatus [Al. contritus] est super eum Libanus,

et omnia ligna agri concussa sunt.
A sonitu ruinae ejus commovi gentes,
cum deducerem eum ad infernum cum his qui
descendebant in lacum:
Et consolata sunt in terra infirma omnia ligna vo-
luptatis, egregia atque præclara in Libano,
universa quæ irrigabantur aquis.
Nam et ipsi cum eo descendunt in infernum ad
interfectos gladio:
et brachium uniuscujusque sedebit sub umbra-
culo¹ ejus in medio nationum.
Cui assimilatus es, o inelyte atque sublimis, inter
ligna voluptatis?
Ecce deductus es eum lignis voluptatis ad terram
ultimam,
in medio circumcisorum dormies,
cum eis qui interfecti sunt gladio:
Ipse est Pharaon [Al. Sic Pharaon], et omnis multi-
tudo ejus, dicit Dominus Deus.
Cap. XXXII. — Et factum est, duodecimo anno, in
mense duodecimo, in una mensis,
factum est verbum Domini ad me, dicens:
Fili hominis,
assume lamentum super Pharaonem regem Ægypti,
et dice ad eum:
Leoni gentium assimilatus es,
et draconi qui est in mari:
Et ventilabas cornu in fluminibus tuis,
et conturbabas aquas pedibus tuis,
et conculeabas flumina eorum.
Propterea hæc dicit Dominus Deus:
Expandam super te rete meum in multitudine
populorum multorum,
et extraham te in sagena mea.
Et projiciam te in terram [Al. in te terram],
super faciem agri abjiciam te;
Et habitare faciam super te omnia volatilia coeli,
et saturabo te de bestiis universæ terræ.
Et dabo carnes tuas super montes,
et implebo colles tuos sanie tua.
Et irrigabo terram fetore sanguinis tui super mon-
tes,
et valles implebuntur ex te.

Et operiam, cum extinctus fueris, coelos,
et nigrescere faciam stellas ejus:
Solem nube tegam,
et Luna non dabit lumen suum.
Omnia luminaria coeli merere faciam super te:
et dabo tenebras super terram tuam, dicit Do-
minus Deus.²
Et irritabo cor populorum multorum,
cum induxero contritionem tuam in gentibus
super terras quas necis.
Et stupescere faciam super te populos multos:
et reges eorum horrore nimio formidabunt su-
per te,
cum volare coeperit gladius meus super facies
eorum:
et obstupescunt repente singuli pro anima sua
in die ruinae tuæ.
Quia hæc dicit Dominus Deus:
Gladius regis Babylonis veniet tibi,
in gladiis fortium dejiciam multitudinem tuam:
inexpugnabiles omnes gentes hæc:
Et vastabunt populum Ægypti,
et dissipabitur multitudo ejus.
Et perdam omnia jumenta ejus, quæ erant super
aquis plurimas;
et non conturbabit eas pes hominis ultra,
neque ungula jumentorum turbabit eas.
Tunc purissimas reddam aquas eorum,
et flumina eorum quasi oleum adducam, ait
Dominus Deus:
Cum dederò terram Ægypti desolatam: deseretur
autem terra a plenitudine sua, quando per-
cussero omnes habitatores ejus et scient quia
ego Dominus.
Planetus est, et plangent eum:
filiae gentium plangent eum super Ægyptum,
et super multitudinem ejus plangent eum, ait
Dominus Deus.
Et factum est in duodecimo anno, in quinta decima
mensis,
factum est verbum Domini ad me, dicens:
Fili hominis,
cane lugubre super multitudinem Ægypti:

¹ Vide quæ observamus in comment. ad hunc locum.

² Addunt vulgati libri, « Cum ceciderint vuln-
erati tui in medio terræ »: quæ in Hebræo tamen,
Chaldaeo, atque ipsis Septuaginta, denique in
melioris notæ Hieronymianis codicibus, cum edi-
tis tum mss. desiderantur. Videtur superioris
capituli xxx, 4, respexisse, qui hanc addidit La-

tinae interpretationi pericopen. Si Hebraice habe-
retur, his fere scribi debuisset verbis, **וְיִתְּרָא**
וְיִתְּרָא **בְּבֵלְ הַדְּרִיךְ** **בְּבֵלְ הַדְּרִיךְ** **בְּבֵלְ הַדְּרִיךְ**
quæ nimium ab his superioris pro-
xime incisi, **וְיִתְּרָא** **וְיִתְּרָא** **וְיִתְּרָא** **וְיִתְּרָא**
longe differunt, ut, quod suspicabamur, existimari possit illa
ejusdem in Hebræo sententia, ob lectionis varie-
tatem, diversa tantum interpretatio.

Et detraha eam ipsam, et filias gentium robustarum ad terram ultimam, cum his qui descendunt in lacum. Quo pulchrior es, descende, et dormi cum incircumcisis. In medio interfectorum gladio cadent: gladius datus est, attraxerunt eam, et omnes populos ejus. Loquentur ei potentissimi robustorum de medio inferni, qui cum auxiliatoribus ejus descenderunt, et dormierunt incircumcisi, interfecti [Al. cum incircumcisis interfectisque] gladio. Ibi Assur, et omnis multitudo ejus, in circuitu illius sepulera ejus: omnes interfecti, et qui ceciderunt gladio. Quorum data sunt sepulera in novissimis laei: et facta est multitudo ejus per gyrum sepulcri ejus: Universi interfecti, cadentesque gladio, qui dederunt quondam formidinem in terra viventium. Ibi Elam, et omnis multitudo ejus per gyrum sepulcri sui [Al. illius]: Omnes hi interfecti, ruentesque gladio: qui descenderunt incircumcisi ad terram ultimam: Qui posuerunt terrorem suum in terra viventium, et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum. In medio interfectorum posuerunt cubile ejus in universis populis ejus: in circuitu ejus sepulera illius: Omnes hi incircumcisi, interfectique gladio. Dederunt enim terrorem suum [Al. tacet suum] in terra viventium, et portaverunt ignominiam suam cum his qui descendunt in lacum: in medio interfectorum positi sunt. Ibi Mosoch [h. Mesech], et Thubal, et omnis multitudo ejus: in circuitu ejus sepulera illius: Omnes hi incircumcisi, interfectique et cadentes gladio: quia dederunt formidinem suam in terra viventium. Et non dormient cum fortibus, cadentibusque et incircumcisis, qui descenderunt ad infernum cum armis suis, et posuerunt gladios suos sub capitibus suis, et fuerunt iniquitates eorum in ossibus eorum: qui terror fortium facti sunt in terra viventium. Et tu ergo in medio incircumcisorum contereris,

et dormies cum interfectis gladio: Ibi Idumaea, et reges ejus, omnes duces ejus, qui dati sunt cum exercitu suo cum interfectis gladio: et qui cum incircumcisis dormierunt, et cum his qui descendunt [Al. descenderunt] in lacum. Ibi principes aquilonis omnes, et universi venatores: qui deducti sunt cum interfectis, paventes, et in sua fortitudine confusi: Quid dormierunt incircumcisi cum interfectis gladio, et portaverunt confusionem suam cum his qui descendunt in lacum. Vidit eos Pharao, et consolatus est super universam multitudinem suam, quae interfecta est gladio: Pharao, et omnis exercitus ejus, ait Dominus Deus: Quia dedi terrorem meum in terra viventium, et dormivit in medio incircumcisorum cum interfectis gladio, Pharao, et omnis multitudo, ait Dominus Deus. Cap. XXXIII. — Et factum est verbum Domini ad me dicens: Fili hominis, loquere ad filios populi tui, et dices ad eos: Terra cum induxero super eam gladium, et tulerit populus terrae virum unum de novissimis suis, et constituerit eum super se speculatorem: Et ille viderit gladium venientem super terram, et cecinerit buccina, et annuntiaverit populo: Audiens autem, quisque ille est, sonitum buccinae, et non se observaverit, veneritque gladius, et tulerit eum: sanguis ipsius super caput ejus erit. Sonum buccinae audivit, et non se observavit, sanguis ejus in ipso erit: Si autem se custodierit, animam suam salvabit: Quod si speculator viderit gladium venientem, et non insonuerit buccina: et populus se non custodierit, veneritque gladius, et tulerit de eis animam: Ille quidem in iniquitate sua captus est, sanguinem autem ejus de manu speculatoris requiram. Et tu, fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel: Audiens ergo ex ore meo sermonem, annuntiabis eis ex me.

Si dicente me ad impium: Impio, morte morieris; non fueris locutus, ut se custodiat impius a via sua: Ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram. Si autem, annuntiant te ad impium, ut a viis suis convertatur, non fuerit conversus a via sua: Ipse in iniquitate sua morietur: porro tu animam tuam liberasti. Tu ergo, fili hominis, dic ad domum Israel: Sic locuti estis, dicentes: Iniquitates nostrae, et peccata nostra super nos sunt, et in ipsis nos tescimus: quomodo ergo vivere poterimus? Dic ad eos: Vivo ego, dicit Dominus Deus: nolo mortem impii, sed ut revertatur impius a via sua, et vivat. Convertimini, convertimini, a viis vestris pessimis: et quare moriemini, domus Israel? Tu itaque, fili hominis, dic ad filios populi tui: Justitia justi non liberabit eum in quacunque die peccaverit: et impietas impii non nocebit ei, in quacunque die conversus fuerit ab impietate sua: Et justus non poterit vivere in justitia sua, in quacunque die peccaverit. Etiam si dixerit justo quod vita vivat, et confusus in justitia sua fecerit iniquitatem: Omnes justitiae ejus oblivioni tradentur, et iniquitate sua, quam operatus est, in ipsa morietur. Si autem dixerit impio: Morte morieris: et egerit penitentiam a peccato suo, feceritque judicium et justitiam, pignus restituerit, ille impius, rapinamque reddiderit, in mandatis vitae ambulaverit, nec fecerit quidquam injustum: vita vivet, et non morietur. Omnia peccata ejus [Al. tacet ejus] quae peccavit, non imputabuntur ei:

¹ Huc refert insigne s. patris testimonium de veteri versuum partitione ex ejus commentario in hunc locum: « Sciendum est, inquit, quod octo plus vel minus versus ab eo loco quem posuimus: « Qui in sanguine comeditis, et oculos vestros levatis ad immunditias vestras », usque ad

judicium et justitiam fecit, vita vivet. Et dixerunt filii populi tui: Non est equi ponderis via Domini, et ipsorum via injusta est. Cum enim recesserit justus a justitia sua, feceritque iniquitates, morietur in eis. Et cum recesserit impius ab impietate sua, feceritque judicium et justitiam, vivet in eis. Et dicitis: Non est recta via Domini. Unumquemque juxta vias suas judicabo de vobis [h. vos], domus Israel. Et factum est in duodecimo anno, in decimo [Al. add. mense], in quinta mensis transmigratio-nis nostrae, venit ad me qui fugerat de Jerusalem, dicens: Vastata est civitas. Manus autem Domini facta fuerat ad me vespere, antequam veniret qui fugerat: Aperuitque os meum donec veniret ad me mane, et aperto ore meo, non silui amplius. Et factum est verbum Domini, ad me dicens: Fili hominis, qui habitant in ruinosis hic super humum Israel, loquentes alicui: Unus erat Abraham, et hereditate possedit terram: Nos autem multi [Al. add. sumus], nobis data est terra in possessionem. Ideo dices ad eos: Hec dicit Dominus Deus: Qui in sanguine comeditis, et oculos vestros levatis ad immunditias vestras, et sanguinem funditis: nunquid terram hereditate possidebitis? Stultis in gladiis vestris, fecistis abominabiles, et unusquisque uxorem proximi sui polluit: et terram hereditate possidebitis? Hec dices ad eos:

eum locum ubi scriptum est: « Hec dices ad eos: Sic dicit Dominus Deus: in LXX non habentur ». Nimirum totidem in hac editione nostra juxta Hieronymi recensionem versiculi numerantur.

Sic dicit Dominus Deus :

Vivo ego, quia qui in ruinosis habitant,
gladio cadent :
et qui in agro est,
bestiis tradetur ad devorandum :

Qui autem in præsidiis et in speluncis sunt,
peste morientur.

Et dabo terram in solitudinem, et in desertum,
et deficiet superba fortitudo ejus :

Et desolabuntur montes Israel,
eo quod nullus sit qui per eos transeat.

Et scient quia ego Dominus,
cum dederō terram [Al. add. eorum] desolatam
et desertam,

propter universas abominationes suas, quas
operati sunt.

Et tu fili hominis . . .
filii populi tui, qui loquantur de te juxta muros,
et in ostiis domorum,
et dicunt unus ad alterum, vir ad proximum
suum loquentes :

Venite, et audiamus quis sit sermo egrediens
a Domino.

Et veniunt ad te, quasi si ingrediatur populus,
et sedent coram te populus meus :

Et audiunt sermones tuos, et non faciunt eos :
quia in canticum oris sui vertunt illos,
et avaritiam suam sequitur cor eorum.

Et es eis quasi carnis musicum, quod suavi dulcique sono canitur :

et audient verba tua, et non facient ea.

Et cum venerit quod prædictum est (ecce enim
venit),
tunc scient quod propheta fuerit inter eos [Al.
in medio eorum].*

Cap. XXXIV. — Et factum est verbum Domini ad
me dicens :

Fili hominis,
propheta de pastoribus Israel;
propheta, et dices pastoribus :

Hæc dicit Dominus Deus :
Væ pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos!
Nonne greges pascentur a pastoribus ?

Lac comedebatis, et lanis operiebamini,
et quod crassum erat, occidebatis :
gregem autem meum non pascebatis,
Quod infirmum fuit, non consolidastis,

et quod ægrotum non sanastis,
quod fractum est [Al. erat], non alligastis,
et quod abjectum est, non reduxistis,
et quod perierat, non quaesistis :

Sed cum austeritate imperabatis eis, et cum po-
tentia.

Et dispersæ sunt oves meæ, eo quod non esset
pastor :

et factæ sunt in devorationem omnium bestia-
rum agri, et dispersæ sunt.

Erraverunt greges mei in cunctis montibus, et in
universo colle excelso :

et super omnem faciem terræ dispersi sunt
greges mei,
et non erat qui requireret,
non erat, inquam, qui requireret.

Propterea, pastores, audite verbum Domini :
Vivo ego, dicit Dominus Deus :

quia pro eo quod facti sunt greges mei in rapi-
nam¹,

et oves meæ in devorationem omnium bestia-
rum agri,
eo quod non esset pastor :

Neque enim quaesierunt pastores mei [Al. tacet
mei] gregem meum,
sed pascebant pastores semetipsos;

Propterea, pastores, audite verbum Domini,
Hæc dicit Dominus Deus :

Ece ego ipse super pastores requiram gregem
meum de manu eorum,
et cessare eos faciam, ut ultra non pascant
gregem [Al. add. meum],
nec pascant amplius pastores semetipsos :

Et iberabo gregem meum de ore corum :
et non erit ultra eis in escam.

Quia hæc dicit Dominus Deus :
Ece ego ipse requiram oves meas,
et visitabo eas.

Sicut visitat pastor gregem suum, in die quando
fuerit in medio ovium suarum dissipatarum :
sic visitabo oves meas et iberabo eas de omni-
bus locis in quibus dispersæ fuerant in die
nubis et caliginis.

Et educam eas de populis, et congregabo eas de
torris,
et inducam eas in terram suam :

Et pascam eas in montibus Israel,
in rivis, et in cunctis sedibus terre.

¹ Mess. legunt absque illo pronomine, « greges
in rapinam ». MART. — Palatinus quoque ms.

pronomem « mei » reticet, quod est tamen in
originalibus libris.

In pascuis uberrimis pascam eas,
et in montibus excelsis Israel erunt pascua ca-
rum :

Ibi requiescent in herbis virentibus,
et in pascuis pinguibus pascentur super mon-
tes Israel.

Ego pascam oves meas,
et ego eas accubare faciam, dicit Dominus
Deus.

Quod perierat, requiram,
et quod abjectum erat, redncam,
et quod contractum fuerat, alligabo,
et quod infirmum fuerat, consolidabo,
et quod pingue et forte, custodiam :

et pascam illas in judicio.

Vos autem, greges mei, hæc dicit Dominus Deus :
Ece ego judicio inter pecus et pecus, arietum et
hircorum,

Nonne satis vobis erat pascuam bonam depasci ?
Insuper et reliquias pascurarum vestrarum con-
culcatis pedibus vestris :

Et cum purissimam aquam biberetis,
reliquam pedibus vestris turbabatis.

Et oves meæ his, quæ conculcata pedibus vestris
fuerant, pascebantur :

et quæ pedes vestri turbaverant, hæc bibe-
bant.

Propterea hæc dicit Dominus Deus ad eos :
Ece ego ipse judicio inter pecus pingue, et maci-
lentum,

pro eo quod [lateribus et humeris] impingebatis,
et cornibus vestris ventilabatis omnia infirma
pecora,
donec dispergerentur foras :

Salvabo gregem meum, et non erit ultra in rapi-
nam,
et judicabo inter pecus et pecus.

Et suscitabo super ea pastorem unum, qui pascat
ea, servum meum David :

ipse pascat ea, et ipse erit eis in pastorem.

Ego autem Dominus ero eis in Deum : et servus
meus David princeps in medio eorum :

ego Dominus locutus sum.

Et faciam pactum pacis cum eis,
et cessare faciam bestias pessimas de terra :
et qui habitant [Al. habitabant] in deserto, se-
curi dormient in saltibus.

Et ponam eos in circuito collis mei benedictio-
nem :

et deducam imbrem in tempore suo :
pluvia benedictionis erunt.

Et dabit lignum agri fructum suum, terra dabit

germen suum,
et erunt in terra sua absque timore :

et scient quia ego Dominus,
cum contrivero catenas jugi eorum,
et ervero eos de manu imperantium sibi.

Et non erunt ultra in rapinam genibus,
neque bestie devorabunt eos :

sed habitabunt confidenter absque ullo ter-
rore.

Et suscitabo eis germen nominatum,
et non erunt ultra imminuti fame in terra,
neque portabunt amplius opprobria gentium.

Et scient quia ego Dominus Deus eorum cum eis,
et ipsi populus meus domus Israel: ait Domi-
nus Deus.

Nos autem greges mei, greges [Al. grex] pascuam
meam, homines estis ;

et ego Dominus Deus vester, dicit Dominus
Deus.

Cap. XXXV. — Et factus est sermo Domini ad
me, dicens :

Fili hominis,
pone faciem tuam adversum montem Seir,
et prophetabis de eo, et dices illi :

Hæc dicit Dominus Deus :
Ece ego ad te, mons Seir,
et extendam manum meam super te,
et dabo te desolatam atque desertum.

Urbes tuas demoliar,
et tu desertus eris :

scies quia ego Dominus,
Eo quod fueris inimicus sempiternus,
et concluderis filios Israel in manu gladii in
tempore afflictionis eorum,
in tempore iniquitatis extreme.

Propterea vivo ego, dicit Dominus Deus :
quoniam sanguini tradam te, et sanguis te per-
sequetur :

et cum sanguinem oderis, sanguis persequetur
te.

Et dabo montem Seir desolatam atque deser-
tum :

et auferam de eo euntem et redeuntem.

Et implebo montes ejus occisorum suorum :
in collibus tuis, et in vallibus tuis, atque in
torrentibus interfecti gladio cadent.

In solitudines sempiternas tradam te, et civi-
tates tuæ non habitabuntur :

et scietis quia ego Dominus Deus [Al. tacet
Deus].

Eo quod dixeris : Duæ gentes, et duæ terræ meæ
erunt ;